

Nr 14

Av herr Larsson, Thorsten, m. fl., om förbättring av det studiesociala stödet.

(Lika lydande med motion nr 16 i Andra kammaren)

År 1964 fattade riksdagen beslut angående studiesocialt stöd till studerande ungdom. Därvid antogs studiehjälpsreglementet och studiemedelsförordningen, vilka fortfarande med smärre ändringar är gällande.

Studiemedelsförordningen reglerar stödet till studerande vid universitet och högskolor samt de övriga läroanstalter eller utbildningslinjer som Kungl. Maj:t bestämmer. Studiemedel beräknas för termin och utgår i allmänhet med sjuttio procent av basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring. Därigenom åtnjuter den studerande studiemedel, som belöper sig på ett belopp motsvarande 1,4 basbelopp per år. Därjämte utgår barntillägg i förekommande fall.

I studiemedel ingår studiebidrag om i allmänhet 1 750 kronor per läsår. Den del av studiemedel som inte utgör studiebidrag skall medelst årliga avgifter återbetalas till statsverket. Anknytningen till basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring innebär, att studiemedlen är värdebeständiga, något som vi för vår del anser vara synnerligen betydelsefullt. Däremot är studiebidraget fast. Det utgår med 1 750 kronor om året tills beslut om annat belopp fattas. Detta innebär, att den del av studiemedlen som den studerande har att återbetala blir större om penningvärdet minskar. Den betydande penningvärdeförsämring som ägt rum i vårt land sedan riksdagen år 1964 fattade beslut om studiesocialt stöd har sålunda kommit att innebära en inte obetydlig ökning av de studerandes skuldsättning. Enligt vår mening är det otillfredsställande, att de studerandes situation på detta sätt skall påverkas genom inflationen.

Vi anser därför att även studiebidragsdelen skall vara värdebeständig. Det synes oss rimligt, att studiebidraget inom studiemedelsförordningen utgöres av en summa som motsvaras av 0,5 basbelopp enligt lagen om allmän försäkring. Den översyn av studiemedelsystemet som pågår f. n. bör även innefatta frågan om indexreglering av studiebidraget enligt här anförda riktlinjer.

I studiehjälpsreglementet regleras det studiesociala stödet för studier vid de gymnasier, yrkesskolor, fackskolor, folkhögskolor och övriga läroanstalter eller utbildningslinjer, beträffande vilka Konungen så bestämmer. Studiehjälpsreglementets förmåner är dock inte indexreglerade. En inte oväsentlig försämring relativt sett har därigenom inträtt beträffande studiebidrag och tillägg under de fyra år under vilka studiehjälpsreglementet varit i kraft.

Enligt vår mening bör studiehjälpsreglementets förmåner vara värdebeständiga. Vid den pågående översynen av studiemedelssystemet bör möjligheterna att åstadkomma värdebeständighet undersökas. Därvid bör också övervägas en höjning av nu gällande belopp med hänsyn till den penningvärdeförsämring som ägt rum sedan dessa fastställdes.

För studerande som påbörjat studierna efter 21 års ålder stadgar studiehjälpsreglementet ett s. k. förhöjt studiebidrag uppgående till 175 kronor per månad under nio månader, dvs. 1 575 kronor per år. Då dessa äldre studerande i ekonomiskt avseende bör jämföras med universitets- och högskolestuderande, bör enligt vår mening en höjning av studiebidraget för dessa sistnämnda till en summa motsvarande 0,5 basbelopp enligt lagen om allmän försäkring föranleda förändringar av det förhöjda studiebidraget i motsvarande omfattning.

Frågan om studiestöd för vuxna är ännu inte löst. Riksdagens beslut år 1967 om vuxenutbildning gällde, såvitt den lokala utbildningen angick, utbildning på deltid. Eleverna vid den lokala vuxenutbildningen har härigenom inte möjlighet att åtnjuta studiehjälpsreglementets förmåner. I vissa fall torde det finnas möjligheter till heltidsstudier även vid här ifrågavarande vuxenutbildning. Ej heller då omfattas emellertid den studerande av studiehjälpsreglementet. Sedan det s. k. vuxenutbildningsbidraget avskaffats genom beslut 1967 torde dessa studerande vara hänvisade till lån för finansiering av sina studier. Vi anser inte denna ordning vara tillfredsställande. Den här avsedda studerandegruppen bör åtnjuta studiestöd enligt studiehjälpsreglementet.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställas,

I. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning i samband med pågående översyn av studiemedelssystemet, *dels* beträffande frågan om höjning av studiebidraget inom studiemedelsförordningen till 0,5 basbelopp per år enligt lagen om allmän försäkring och i anslutning därtill en motsvarande höjning av det s. k. förhöjda studiebidraget inom studiehjälpsreglementet, *dels* beträffande frågan om värdebeständighet för alla förmåner inom studiehjälpsreglementet och i anslutning därtill anpassande av dessa sistnämnda till rådande penningvärde, samt

II. att riksdagen för sin del beslutar, att elev vid lokal vuxenutbildning som bedrivs som heltidsstudier skall omfattas av studiehjälpsreglementets bestämmelser.

Stockholm den 14 januari 1969

Thorsten Larsson (cp)

Eric Carlsson (cp)

Sven E. Sundin (cp)

Egon Andreasson (cp)